

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 2937

гр. София, 21.11.2022 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ, в закрито заседание на двадесет и първи ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Иво Дачев

Членове: Мария Г.ева
Асен Воденичаров

като разгледа докладваното от Асен Воденичаров Въззивно гражданско дело № 20221000501125 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 274 и сл. от ГПК.

Образувано е по частна жалба на Д. П. и Р. З. П. срещу определение № 26052 от 20.01.2022 г., постановено по гр.д. № 13716/17 г. по описа на Софийски градски съд, ГО, 8-ми състав с което е оставена без уважение молбата да им бъде върната сумата от 35 906 лева, като недължимо внесена. Поддържа се, че определението е незаконосъобразно и се иска отмяната му и уважаване на молбата за възстановяване на недължимо платената държавна такса.

Ответника по жалбата Г. К. З. депозира отговор с който оспорва същата и моли за оставянето ѝ без уважение.

Софийският апелативен съд, след като обсъди доводите на жалбоподателя и прецени данните по делото, прие следното:

Частната жалба е допустима - подадена е в законоустановения срок, от страна в процеса, имаща право и интерес от обжалване и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт.

Разгледана по същество е основателна, поради следните съображения:

Съгласно разпоредбата на чл. 46 ЗДТ се връщат само недължимо платените държавни такси, т.е. таксите, по които съдебното производство не е било образувано или таксите са събрани въпреки, че освобождаването на страната от задължението за заплащането им, както и надръжките такси. Само в тези хипотези таксите са платени без основание, тъй като съгласно чл.3, ал.1 от ЗДТ държавната такса, която се събира от органите на съдебната власт, се заплаща при предявяване на искането за извършване на действието и/или при издаването на документа, за който се плаща такса, от което следва, че основанието за внасянето на държавната такса е отправяне на искане до съдилищата. Извън искането за издаване на документ, законът не свързва основанието за внасяне на държавна такса нито със задължението на съда да постанови определен съдебен акт, нито с инстанцията, която

дължи произнасяне по подадената молба за защита или съдействие. Задължението на съда по чл.2 ГПК е за разглеждане на искането по предвидения в този процесуален закон ред, т.е. за извършване на преценка за допустимостта и основателността на заявеното от страната искане за защита и съдействие на лични и имуществени права до окончателното приключване на делото съобразно развитието му пред всяка съдебна инстанция.

В настоящият случай предявеният иск с правно основание чл.30 от ЗН е неосъществим. Правото на възстановяване на запазена част е имуществено, но паричното му изражение е предмет на доказване в хипотеза на извършени от наследодателя безвъзмездни разпореждания чрез завет или дарения, в които само случаи част от предмета на производството е установяване паричния размер на наследствената маса, съответно на запазената и разполагаемата част. Установяването на този размер е необходимо само за преценка дали с безвъзмездното разпореждане или разпореждания, наследодателят е накарнал запазената част, като възстановяването става по правилата на чл. 32-35 от ЗН, а ако всички наследници със запазена част са поискали възстановяването или участват в производството по правилата на чл.36, ал.1 или, ал.2 от ЗН, които съдят прилага служебно. В случаите на универсално завещание, както се твърди в исковата молба, в предмета на делото не се включва изследване стойността на наследствената маса. Именно с оглед на тези особености на иска по чл.30 от ЗН, с който се защитава правото на наследник със запазена част да получи наследствено имущество на определена стойност, съответна на паричния размер на запазената част, а не право на собственост върху конкретен недвижим имот или имоти и при липса на определени в процесуалния закон правила за определяне на цената му, следва че същият е неосъществим.

Като взема предвид изложеното съдят намира, че обжалваното определение следва да се отмени, като на ищцовата страна следва да се върне надвнесената сума от 35 906.10 лева, така както и поискано.

Водим от горното, Софийски апелативен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение № № 26052 от 20.01.2022 г., постановено по гр.д. № 13716/17 г. по описа на Софийски градски съд, ГО, 8-ми състав с което е оставена без уважение молбата да им бъде върната сумата от 35 906.10 лева, като недължимо внесена и вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ДА СЕ ВЪРНЕ на Д. П. и Р. З. П. сумата от 35 906.10 лева, представляваща недължимо внесена държавна такса по сметка на Софийски градски съд с платежно нареждане от 26.01.2018 г. и посочено основание „ДТ по гр.д.13716/2017 год. СГС“.

Определението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____